

**NEĮGALIŲJŲ REIKALŲ DEPARTAMENTAS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Švitrigailos g. 10, 03223 Vilnius, tel. (8 5) 231 6649, faks. (8 5) 231 6660, el. p. centras@ndt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191676548

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
LRVkanceliarija@lrv.lt

2021-03-05 Nr. (1.18)-SD- 372

KOPIJA

Sveikatos apsaugos ministerijai
ministerija@sam.lt
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
post@socmin.lt

DĖL ASMENŲ SU NEGALIA, KURIEMS DĖL TURIMŲ APRIBOJIMŲ SUNKU IŠREIKŠTI SAVO POREIKIUS VAKCINACIJOS

Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas) vykdo jam pavestas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. A1-817 „Dėl Neįgaliųjų socialinės integracijos 2021–2023 metų veiksmų plano patvirtinimo“, patvirtintas Neįgaliųjų socialinės integracijos 2021–2023 metų veiksmų plane (toliau – Veiksmų planas) priemonės bei įgyvendina bendrai finansuojamą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto projektą Nr. 08.4.1-ESFA-V-405-03-0001 „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“ (toliau – Projektas). Departamentas Veiksmų plane ir Projekte numatytų paslaugų teikimui pasitelkia socialinius partnerius - neįgaliuosius atstovaujančias organizacijas, kurios teikia socialinės reabilitacijos paslaugas neįgaliesiems bendruomenėje, naujo tipo bendruomenines paslaugas, kitas užimtumo veiklas asmenims turintiems proto negalią.

Departamentas, kartu su socialiniais partneriais – asmenis su negalia atstovaujančiomis organizacijomis, reiškia susirūpinimą dėl asmenų su proto negalia situacijos pandeminiu COVID-19 ligos laikotarpiu.

Atkreiptinas dėmesys, kad šiems asmenims, atvykus į paslaugos teikimo vieną, net ir naudojant visas įmanomas apsaugos priemones, kyla pavojus užsikrėsti ir susirgti COVID-19 liga ir patekti į gydymo įstaigą.

Asmenys turintys proto negalią yra jautrūs pokyčiams. Tokiems asmenims susirgus ir atsidūrus vieniems, be juos prižiūrinčio (globojančio) asmens gydymo įstaigose, tiek dėl streso, būnant jiems neįprastoje aplinkoje, tiek dėl kalbos, suvokimo ar kitų turimų apribojimų gali pakisti jų realybės ir aplinkos suvokimas, jie gali jaustis nesaugūs, negali nupasakoti, kaip jaučiasi, gali neadekvačiai vertinti situaciją ir susidurti su sunkumais, jei patiems, be tinkamos pagalbos, reikės priimti jiems svarbius sprendimus.

Asmenys su klausos negalia, taip pat priklauso tai asmenų grupei, kuriai dėl turimų apribojimų gali kilti sunkumų išreiškiant savo poreikius. Tam, kad gydymo įstaigos personalas suprastų, asmenis su klausos negalia, reikalingi specifiniai įgūdžiai ir žinios (gestų kalba). Kadangi šių įgūdžių gydymo įstaigos personalas įgyti galimybės neturi, būtina kiek įmanoma greičiau apsaugoti šią asmenų grupę.

Bendraujant su asmenimis, kuriems dėl turimų apribojimų sunku išreikšti savo poreikius, reikia specifinių žinių ar įgūdžių. Liga ar ligos simptomai, taip pat gali sukelti papildomų sunkumų išreikšti savo poreikius ir tuo pačiu gydymo įstaigos personalui gali būti sudėtinga juos išgirsti įsiklausyti ir patenkinti. Taigi tokiu atveju žmogaus prigimtiniai poreikiai lieka neišgirsti ir nepatenkinti, nes gydymo įstaigos personalui tiesiog nepavyksta to padaryti dėl žinių ar įgūdžių trūkumo negalios klausimais.

Prie prioritetinių grupių reikėtų įtraukti ir šeimos narius/slaugančius prižiūrinčius vaikus su negalia (kadangi vaikams yra netaikoma vakcinacija), bet jie yra labiausiai neapsaugoti ir lieka /gali likti dar ilgesnėje izoliacijoje, siekiant apsaugoti juos nuo COVID. Šeimos narių vakcinacija sumažintų riziką jiems užsikrėsti.

Kadangi vakcinavimas COVID-19 vakcina šiuo metu yra laikomas vienu svarbiausių įrankių, siekiant suvaldyti COVID-19 infekciją ir išvengti asmenų su proto negalia patekimo į gydymo įstaigas, prašome asmenis, kuriems dėl turimų apribojimų sunku išreikšti savo poreikius (tame tarpe ir asmenis gaunančius dienos socialinės globos paslaugas, socialinės priežiūros paslaugas, socialinės reabilitacijos neįgaliesiems paslaugas bendruomenėje, naujo tipo bendruomenines paslaugas ar dalyvaujančius kitos užimtumo veiklose), įtraukti į skiepijimo, valstybės biudžeto lėšomis įsigyjama COVID-19 ligos (koronaviruso infekcija) vakcina, prioritetinę gyventojų grupę.

Tai vienintelis būdas kuo greičiau šiuos asmenis apsaugoti, ne tik nuo ligos, bet ir nuo streso ar netgi prigimtinių teisių ir žmogaus orumo pažeidimų, atsidūrus gydymo įstaigoje

Direktorė

Eglė Čaplikienė

Lietuvos sutrikusio intelekto globos bendrijos „Viltis“ vadovė

Dana Migaliova

Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboja“ pirmininkė

Viktorija Vitatė

Lietuvos autizmo asociacijos „Lietaus vaikai“ pirmininkė

Lina Sasnauskienė

Asociacijos „Kitoks vaikas“ vykdančioji direktorė

Daina Šiekštelytė
-Valkerienė

Lietuvos kurčiųjų draugijos prezidentas

Kęstutis Vaišnora

Lietuvos negalios organizacijų forumo prezidentė

Dovilė Juodkaitė